ל"א ב מיי' פ"ג מ"ה מגילה ותמורה הלכה ה:

נוסח/מקבל
◇ ימים טאין אומרים בהם הלל - הגמ' תמהל על כל אי' מהם - "לימא" - טיגו הלל - כלו' למה לא אמרינן בהו הלל

ר"ש נב:

מקבל
△ דצות למה לא אמרינן הלל בפורים

נוסח/מקבל
△ כלים טהרו במקדש טעברו איצטרי תיקון לא מוכלח

וקביאו אומנין מאלכסנדריא עיי' מ"ד

ר"ה זה שייך למתני' דף יג ע"ב

נוסח
נ"ס ו(לא מוכלח) לדרוש את הטלות

נוסח/מקבל
⓪-⓪ ב' לשונות המתארים כל' מאר (ר"תוס') הנקרא מגילה

שיטה מקובצת
ל) שירה ולילה שאין מקדש לחג: ב) חנוכה דלאו הכי ולאו הכי וקאמרי': ג) אומרים הלל על וחיבת שירה נמחק: ד) הלל החם כדתניא: ה) אחשורוש נינהו ולר"ג חיבת אנן נמחק: ו) בחליל וסים באבוב אות ס' נמחק: ז) חלקים"א דק של קנה מימות משה: ח) היה ומלוי ערב צוה המלך הציאתו: ט) צלצל היה אות ר' נמחק: י) היה ומימות משה היה היה קולו: יא) חבשמים נשמה ושלחו חכמים והביאו: יב) ותקונה ולא היתה מפמטת הקשה הר"ר אלחנן היאך תקנוה ואא אמרינן בזוהים דכלי שרת שנעשו אין מתקנין אותן ומכתשת כלי שרת היתה כראיתא בפ"ק דשבועות ר"ל מה שאין מתקנין היינו משום דאין ענינה בשעות ומתקנים חדשים אבל הבא שלא היו מוצאין חדשה מוכה כמתה הוצרכו לתקנה: הרא"ש ז"ל: יג) ראשון ונעשה ולא עלתה להם ארוכה: יד) ועליהם אמר דוד וכו' חיפה מאי קאמר עליהם אמר דוד וא כתיב הא קרא בכלים ששעה שלמה דבמלכים כתיב נחשת מסמרים ובדברי הימים כתיב נחשת מרוק ונראה דנרמי' ועליהם אמר הכתוב והכי נמי תניא בתוספתא כלומר שלמה עשה כלים כמותם פי' ועליהם ועל כיוצא בהם הרא"ש ז"ל: טו) מרוהב מיבה שנים חמודות כזהב רב: טז) תניא רשב"ג אומר שנים היו יתיבות ר' נתן ואות ר' נמחק: יח) רשב"ג אומר שילוה: יט) תיבת לא נמחק: יט) כשהוא שוחק אומר תשבח: כ) שנים היו שני: כא) נטר והשתא ציבור מברכים בר"ה ובשאר ימים של פסח והיינו מסנהגא אבל יחיד לא אשכחן שום חיוב עליו ולא מנהג וא"כ אין לברך: כב) יפארו ראל"כ למה אנו אומרים והאומנים ותיות הקדש כו' משבחין ואומרים ובמרוש אומרים ותיות ישורו בר"ה ויה"כ: כג) קרא בשלמה כתיב במלכים תיבת בעלמא נמחק:

כל יומא? חג חלוקין בקרבנותיהן דפסח אין חלוקין בקרבנותיהן שבת דחלוקה בקרבנותיה לימא: לא איקרי מועד ראש חדש דאיקרי מועד לימא? לא איקדיש בעשיית מלאכה דכתיב *השיר יהיה לכם כליל התקדש חג" לילה המקודש לחג טעון שירה ראש השנה ויום הכיפורים דאיקרו מועד ואיקדוש בעשיית מלאכה לימא? משום דר' אבהו *דאמר רבי אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להן *אפשר מלך יושב על כסא הדין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה לפני? והא תנוכה ג) דלא הכי ולא הכי וקאמר? משום ניסא, פורים דאיכא ניסא לימא? *אמר רבי יצחק לפי שאין אומרים ג) שירה על נס שבחוצה לארץ, מתקיף לה רב נחמן בר יצחק והרי יציאת מצרים דנס שבחוצה לארץ הוא ואמרינן הלל? כדתניא עד שלא נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל הארצות לומר שירה משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל ארצות לומר שירה, *רב נחמן אמר קרייתה זו היא הלילא, רבא אמר בשלמא התם "הללו עבדי ה'" ולא עבדי פרעה הבא הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש אבתי עבדי אחשורוש ד) אנן, *ולר"ג דאמר קרייתה זו היא הלילא התניא משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל ארצות לומר שירה? כיון שגלו חזרו להיותן הראשון: לא היה מכה באבוב של נחושת וכו': פתח בחליל ו) ומסיים באבוב? א"ר פפא היינו חליל היינו אבוב ואמאי קרי ליה חליל דחלי קליה: ת"ר ואבוב היה במקדש חלק ז) היה, דק היה, של קנה היה, ומימות משה היה, ח) צוה המלך וציפוהו זהב ולא היה קולו ערב, נטלו את צפויו והיה קולו ערב כמות שהיה ט) וצלצול היה במקדש, של נחושת היה, י) והיה קולו ערב ונפנם ושלחו חכמים והביאו *אומנין מאלכסנדריא של מצרים ותקנוהו ולא היה קולו ערב נטלו את תיקונו והיה קולו ערב כמות שהיה מבתשת היתה במקדש של נחושת היתה ומימות משה היתה והיתה מפטמת את הבשמים, יא) (נתפגמה) והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים יב) ותיקנוה ולא היתה מפטמת כמו שהיתה, נטלו את תיקונה והיתה מפטמת כמו שהיתה, אלו שני כלים נשתיירו מבית המקדש ראשון יג) (ונתפגמו) ולא היה להם ארוכה יד) ועליהם אמר דוד *נחושת ממורט *נחושת (ממורק) ועליהם הוא אומר *יכלו נחושת טו) מצחב שנים חמודות (מזהב) רב ושמואל חד אמר כל אחד ואחד שקול כשנים של זהב וח"א שניהם שקולין כאחד של זהב, תני רב יוסף שניהם שקולין באחד של זהב תניא טו) ר' נתן אומר שניים היו שנאמר שנים אל תיקרי שנים אלא שנים, תני רשב"ג יז) שילוה היה מקלח מים בכאיסר צוה המלך והרחיבוהו כדי שיתרבו מימיו ונתמעטו וחזרו ומיעטוהו והיה מקלח מים לקיים מה שנאמר *אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל גבור בגבורתו ובן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הרדולים יח) לא היה במקדש מאי הרדולים? אמר אביי טבלא גורגדנא מפני שקולו *) (ערב) ומערבב את הנעימה: אמר רבא בר שילא אמר רב מתנה אמר שמואל מגריפה היתה במקדש עשרה

*) ל"ל עב וכ"ס מגי' נעתיק הטלם שבן הכרחלים • ונעתיק ערך שבנלא לי סגי' עבה

ימי סתם מלוקין בקרבנותיהם • דפרי החג מתמעטין והולכין: רגש קודש מיקרי מועד • דכתיב (מיכה ה) קרא עלי מועד וכפ"ד דמסכת תענית (דף כט:) תמוז דהשתא סתא מלוי מליוה דכתיב קרא עלי מועד: עשיר. הלל: מקודש • בעשיית מלאכה: קרייתה • קריאת תורה אור המגילה: דחלי קליה • מתוק קולו לשמוע: חלק • קלוף: דק • טיגב"ש נגלתו דקה: נצלצל • שני כלים מכין זה ע"ג זה וקולם דקה וקורין להן לצב"ש: מפטמת את הבשמים • שבה היו כותשין סממני הקטרת והיה קולה נטל ומפטמת הבשמים יפה וטוחנת בהן ריח כדאמרי' בכריתות (דף ו:) יפ) הבותח אומר "טוב הדק, הדק הטוב" שהקול יפה לבשמים: שני כלים • צלצל "ומכתשת נעשה: ממורט • דק. שיטולין לקפלו: ממורק • קלל לטיגל"ט: שנים • כ) שני צלצלים ושני מכתשות: בכאיסר • פי המעיין שהוא טבע שם רחב כאיסר: אל יתהלל חכם • שחכמתו היא הלא מקלקלת לפי שכלי מקדש רתקון ע"פ הגבוהה נעשה דכתיב (ד"ה א' כח) "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל כל מלאכת התבנית": הרדולים טבלא גורגדנא. זוג ועיגל שקורים תשקלינ"ל: ומערבב את הנעימה • כשהיה קול זה מסיים: מגריפה • שבה גורפין את דשן המזבח וודי"ל והוא כמין כף: עשרה

[מגילה יד. פ"ש]

[פסחים נח:]

ניקפת ד"ק ומכתשת כפ"ד נחושת ממורט כו' שמחיל ד"ח

[שם]

* פסוק ראשון בהלל - תהלים קיג: א "הללו - ה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'"

[פ"ש סיבב]

[תוספתא פ"ב]

גליון השי"ס
גמ' מכתשת. פי' שנעשת דף יח ע"ב תוס' ד"ה מכלל מקום קטיל: * יומא לח:

ד"ה זה דכ"ב [ג"ל מרוק] מגלה ח

ירמיה ט\כא

רבינו גרשום
דנטמרין בתן את ההלל: [חלוקין קרבנות • פרי החג] • שבת דחלוקי' קרבנותיו • משאר ימי השבוע ליסא הלל: [ר"ה דאיקרי מועד • ליגמר ביה הלל בגמרא בפסכת שבועות [דף י ע"ח] קרא עלי מועד' תוספ

דהוהוא שתא שבורוה עבורוה: משון שירה' חלל: דלא הכי ולא הכי' לא חלוק בקרבן ולא מקדש לחג ולא אמר בשעיית מלאכה]: חוזר להיותן הראשון • לומר שירה אפי' בחוצה לארץ [מקרא מגילה]: צלצל • קורין בצמבש [ציבלי' ותן כמין [ב'] גלילי נחושת ומכון זה בוה: מפטמת את הבשמים • נתחנת ריח טוב בבשמים • נשתיירו מסקדש ראשון • מן המשכן: ממורט • צחוב הרבה: ממורק • חלק הרבה ואף ביפי עורא הוו ועליהן אמר כו': [שניים היו • ב' מכתשות וב' צלצלים]: הרדולים • מבלא: גורגדנא • קלתרא [מורגרי בלע"ז] • [של אותו מין]: ומערבב את הנעימה של שיר: מגריפה • כלי שבו חתין את האפר מן המזבח: